

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ

- A1.** 1) α: *ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας*
2) β: *Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν.*
3) α: *ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ᾧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν.*

A2.α. Ο Μαντίθεος με τη συγκεκριμένη φράση αναφέρεται στη συμμαχία που συνομολογήθηκε το 395 π. Χ. ανάμεσα στους Αθηναίους και στους Βοιωτούς και στρεφόταν κατά των Λακεδαιμονίων. Ο Θρασύβουλος διάβασε το ψήφισμα στους Θηβαίους πρέσβεις για την από κοινού αντιμετώπιση των Λακεδαιμονίων. Η Αλιάρτος είναι πόλη της Βοιωτίας κοντά στην Κωπαΐδα. Οι Αλιάρτιοι και οι Θηβαίοι νίκησαν εκεί τον Σπαρτιάτη Λύσανδρο που οδηγούσε τον στρατό των Φωκίων και του Ορχομενού. Ο Λύσανδρος στη μάχη αυτή σκοτώθηκε αφήνοντας 1000 νεκρούς στο πεδίο της μάχης. Οι νικητές έστησαν τρόπαιο. Ο Μαντίθεος συμμετείχε στην εκστρατεία κατά των Λακεδαιμονίων και παρ' όλο που επιλέχτηκε από τον Ορθόβουλο να πολεμήσει ως ιππέας, ο ίδιος ζήτησε να διαγραφεί από τους καταλόγους των ιππέων και να πολεμήσει ως οπλίτης.

A2.β. Ο Ορθόβουλος ήταν ο φύλαρχος της Ακαμαντίδας φυλής στην οποία ανήκει ο Μαντίθεος. Ως φύλαρχος, ο Ορθόβουλος κρατούσε τον κατάλογο των ιππέων και έτσι ο Μαντίθεος τον καλεί να ανέβει στο βήμα και να μαρτυρήσει υπέρ του.

B1. Πολλοί αριστοκρατικοί νέοι της τάξεως των ιππέων διατηρούσαν μακριά κόμη μιμούμενοι τους Λακεδαιμόνιους, πράγμα που τους έκανε αντιπαθείς σε πολλούς δημοκρατικούς. Οι περισσότεροι ελεύθεροι Αθηναίοι της κλασικής περιόδου είχαν από την εφηβική κιόλας ηλικία κοντά μαλλιά. Ο Μαντίθεος έτρεφε μακριά κόμη και με τη συγκεκριμένη φράση προσπαθεί να διαχωρίσει το φαίνεσθαι από το είναι. Θέλει δηλαδή να τονίσει έμμεσα ότι παρά τη μακριά του κόμη. Ο ίδιος δε συνεργάστηκε με τους τριάκοντα και υπήρξε χρηστός πολίτης.

B2. Τα αποσπάσματα αυτά προέρχονται από το κομμάτι διηγήσεως-αποδείξεως στον Υπέρ Μαντιθέου λόγο του Λυσία. Συγκεκριμένα παρουσιάζεται η στρατιωτική συμπεριφορά του Μαντίθεου και μέσα από αυτή γίνεται προσπάθεια να τεθούν οι βάσεις αξιολόγησης του πολίτη. Ο απολογούμενος λοιπόν φανερώνει ένα άριστο ήθος, που συνάδει με τα πρότυπα της αθηναϊκής κοινωνίας. Όχι μόνο συμπεριφέρεται ως νομοταγής πολίτης- στρατιώτης που σέβεται τις εντολές και δεν παραβαίνει τα προστάγματα (έτέρων αναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον) αλλά ζητά και να θέσει τον εαυτό του σε μεγαλύτερους κινδύνους για χάρη των συμπολεμιστών του (ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ... στρατεύεσθαι). Παρουσιάζει ηθική ανωτερότητα, γενναιότητα και ανδρεία, όπως επίσης και ισχυρή συναίσθηση της αποστολής του ως πολίτη και στρατιώτη. Δείχνει, βέβαια, να κατανοεί ως φυσιολογικές τις αγωνίες των υπολοίπων, όμως ακόμα κι έτσι αναδεικνύει την δική του υπεροχή (τοῖς μὲν ἵππεύουσιν... τοὺς δ' ὀπλίτας διακινδυνεύσειν ἡγουμένους). Παρουσιάζεται επίσης ως πιστός και συνεπής στα καθήκοντά του (Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε), ενώ χαρακτηρίζεται από ζήλο και υπομονή στην άσκηση των καθηκόντων του (πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν). Γίνεται, επομένως, εύκολα αντιληπτό πως πρόκειται για μία ξεχωριστή προσωπικότητα, η οποία αποτελεί υπόδειγμα φιλόπατρη στρατιώτη, που με ανιδιοτέλεια παρέχει τον εαυτό του στη διάθεση της πατρίδας, χωρίς να υπολογίζει το κόστος.

B3.α. 1 - β

2 - γ

3 - α

4 - γ

5 - β

B3.β. 1 - Σ

2 - Σ

3 - Λ

4 - Σ

5 - Λ

B4.α. δεοντολογία: ἔδει

φημισμένος: ἔφην

αβάσιμος: ανάβηθι

κατάλοιπα: ἀπελείφθην

κομμωτήριο: κομᾶ

B4.β. ἐποιήσασθε: προσποίηση

κατειλεγμένος: επίλογος

ἀναχωρῶν: προσχώρηση

σκοπεῖν: κατάσκοπος

ἀμελοῦντες: επιμελητής

Γ1. Ἐτσι βέβαια ἔχετε ἀναγκάσει τους ρήτορες να μελετοῦν και να ψάχνουν να βρουν ὄχι τι θα εἶναι συμφέρον στην πόλη, ἀλλά πῶς θα εκφωνήσουν λόγους ἀρεστοῦς. Σε τέτοιους λόγους ἔχει στραφεί τώρα η πλειοψηφία των ομιλητῶν. Γιατί εἶναι σε ὅλους φανερό ὅτι θα ευχαριστηθεῖτε περισσότερο με ὅσους σας προτρέπουν προς τον πόλεμο παρά με ἐκείνους που σας συμβουλεύουν τη σύναψη εἰρήνης. Οἱ πρώτοι σας κάνουν να ἐλπίζετε ὅτι τάχα θα πάρουμε πίσω τα ἐδάφη που κατείχαμε σε ἄλλα κράτη και θα ἐπανακτήσουμε τη δύναμη που εἴχαμε παλιά, ἐνῶ οἱ ἄλλοι δεν υπόσχονται τίποτα τέτοιο· ἀντίθετα, υποστηρίζουν ὅτι πρέπει να ἔχουμε εἰρήνη και να μην τρέφουμε ἐπιθυμίες για μεγάλες και ἀδίκες κατακτήσεις, ἀλλά να εἴμαστε ικανοποιημένοι με ὅσα ἔχουμε τώρα. Αυτό για τους περισσότερους ἀνθρώπους εἶναι το πιο δύσκολο ἀπ' ὅλα.

Γ2. Ο Ἰσοκράτης διακρίνει τους ρήτορες σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη συγκαταλέγει ὅλους ὅσοι προτρέπουν τους Αθηναίους σε πόλεμο (ὅτι μᾶλλον ἠσθήσεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον) και τους προκαλοῦν ευχαρίστηση με την προτροπή αὐτή. Οἱ ρήτορες αὐτῆς της κατηγορίας καλλιεργοῦν ἐλπίδες στους Αθηναίους ὅτι θα ἐπανακτήσουν με τον πόλεμο τη δύναμή τους και θα πάρουν πίσω τα χαμένα τους ἐδάφη (οἱ μὲν γὰρ προσδοκίαν ἐμποιοῦσιν ὡς καὶ τὰς κτήσεις τὰς ἐν ταῖς πόλεσιν κομιούμεθα καὶ τὴν δύναμιν ἀναληψόμεθα πάλιν ἦν πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες). Στην ἄλλη κατηγορία, ο Ἰσοκράτης τοποθετεῖ τους ρήτορες που συμβουλεύουν τη σύναψη εἰρήνης και δεν ευχαριστοῦν το κοινὸ τους με αὐτὴ τη συμβουλή (ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλευούσιν). Αὐτοὶ δεν υπόσχονται μεγαλεῖα και χαμένα ἐδάφη, ἀλλά προάγουν την εἰρήνη και την ολογάρκεια και ὄχι τις ἀδίκες κατακτήσεις (οἱ δ' οὐδὲν τοιοῦτον ὑποτείνουσιν, ἀλλ' ὡς ἡσυχίαν ἔχειν δεῖ καὶ μὴ μεγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν).

Γ3. συνοίσειν: συνενέγκης

τὰς κτήσεις: τήν κτήσιν

μεγάλων: τοῖς μείζοσι(ν)

ἐπιθυμεῖν: ἐπιτεθυμηκέναι

ἔχομεν: σχέες

ἐροῦσιν: εἴποιμεν

μελετᾶν: μελετῶτο

τούς ῥήτορας: τοῖς ῥήτορσι(ν)

ἀναληψόμεθα: ἀνελήφθην

τούτοις: τούτων

Γ4.α. πᾶσι: δοτική προσωπική εξαιτίας του απροσώπου ἦν φανερόν

τοῖς συμβουλευούσιν: επιθετική μετοχή, β' ὀρος σύγκρισης (τοῖς παρακαλοῦσιν ἢ...)

τήν δύναμιν: αντικείμενο στο ῥήμα ἀναληψόμεθα

τῶν ἀνθρώπων: γενική διαιρετική στο τοῖς πλείστοις

τούς μεγίστους: επιθετικός προσδιορισμός στο πλούτους

Γ4.β. ὅτι μᾶλλον ἠσθήσεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης

συμβουλευούσιν:

δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση, εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο ὅτι διότι δηλώνει αντικειμενική κρίση, εξαρτάται από το απρόσωπο ἦν φανερόν και λειτουργεῖ ως υποκείμενό του, ενώ εκφέρεται με οριστική που δηλώνει τη βεβαιότητα του πράγματος, παρά την εξάρτηση από ιστορικό χρόνο.

μὴ καὶ νῦν ἡμεῖς ἔνοχοι γενώμεθα ταύταις ταῖς ἀνοίαις:

δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση, εισάγεται με την ενδοιαστικό σύνδεσμο μὴ, που δηλώνει φόβο μήπως συμβεῖ κάτι το ανεπιθύμητο, εξαρτάται από το δεδιέναι, εκφέρεται με υποτακτική, που δηλώνει φόβο προσδοκώμενο και λειτουργεῖ ως επεξήγηση στο ὅπερ.

Τις απαντήσεις επιμελήθηκε η καθηγήτρια:

Πετρίδου Βασιλική